

М. М. Сірант

Навчально-науковий інститут права та психології
 Національного університету “Львівська політехніка”,
 кандидат юридичних наук, доцент
 кафедри конституційного та міжнародного права

ПОЛІЦЕЙСЬКЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ І ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ – ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

© Сірант М. М., 2016

Розглянуто формування правового простору щодо діяльності правоохоронних органів України з питань співпраці з Європейським поліцейським офісом у сфері підвищення ефективності боротьби зі злочинністю, що належить до компетенції європейських правоохоронних структур. Проаналізовано нормативно-правові акти, що регулюють правові відносини у сфері організації взаємодії, діяльності інформаційних систем, інформаційно-телекомунікаційних мереж, інформації, персональних даних.

Ключові слова: поліцейська співпраця, Європейський поліцейський офіс, інформація, взаємодія, інформаційні системи.

М. М. Сірант

ПОЛИЦЕЙСКИЕ СОТРУДНИЧЕСТВО УКРАИНЫ И ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА – ПРАВОВОЙ АСПЕКТ

Рассмотрено формирование правового пространства о деятельности правоохранительных органов Украины по вопросам сотрудничества с Европейским полицейским офисом в сфере повышения эффективности борьбы с преступностью отнесенной к компетенции европейских правоохранительных структур. Проанализированы нормативно-правовые акты, регулирующие правовые отношения в сфере организации взаимодействия, деятельности информационных систем, информационно-телекоммуникационных сетей, информации, персональных данных.

Ключевые слова: полицейское сотрудничество, Европейский полицейский офис, информация, взаимодействие, информационные системы.

M. Sirant

POLICE COOPERATION UKRAINE AND THE EUROPEAN UNION – LEGAL ASPECTS

Forming legal space on law enforcement Ukraine on cooperation with the European Police Office in the efficiency of combating crime within the jurisdiction of European law enforcement agencies. Analyzed legal acts regulating legal relations in the sphere of interaction of information systems, information and telecommunication networks, information and personal data.

Key words: police cooperation, the European police office, information, interaction, information systems.

Постанова проблеми. Упродовж останнього десятиліття міжнародна поліцейська співпраця розвивається дуже бурхливо в регіональному масштабі. Важливо зазначити, що раніше основою міжнародної співпраці України в боротьбі зі злочинністю було двостороння взаємодія, то в останні роки вектор розвитку спрямований на розширення використання можливостей спеціалізованих

міжнародних організацій, які формуються на європейському рівні. Розгляд питань становлення та розвитку правової бази міжнародної поліцейської співпраці показує, що визначальна роль у формуванні такого напрямку міжнародної співпраці в боротьбі зі злочинністю, як договірно-правова координація, належить державі. Особливе значення для розвитку поліцейської співпраці має досвід держав-членів Європейського Союзу.

Аналіз дослідження проблеми. Питання правового регулювання міждержавної співпраці в боротьбі зі злочинністю розглянуто в роботах В. Авер'янова, І. Бородіна, О. Бандурки, Н. Бортник, О. Гладенка, Д. Калаянова, О. Калмикової, О. Карпова, М. Коваліва, М. Корнієнка, О. Остапенка, В. Ортинського, В. Шамрая та інших вчених. Здебільшого ці питання вивчено в широкому значенні, не заторкуючи сфери боротьби зі злочинністю в межах Євросоюзу або стосуючись тільки її окремих аспектів. Тема поліцейської співпраці була предметом дослідження в роботах європейських учених: Б. Хекера, С. Глесс, Х. Затцгера, С. Пірса, У. Зібера, Ш. Зіннеріт, К. Тідемана, Н. Уолкера, М. Вазмайера, І. Вернера та інших.

В українській літературі наукові дослідження правового регулювання поліцейської співпраці в Європейському Союзі загалом є доволі фрагментарними. У більшості робіт у цій галузі аналізовану тематику розглянуто у взаємозв'язку з питаннями судової співпраці, а правове регулювання поліцейської співпраці на новітньому етапі розвитку ще не досліджено.

Метою статті є дослідження правового регулювання поліцейської співпраці в Європейському Союзі в сфері боротьби зі злочинністю, враховуючи правові аспекти взаємин України і Європейського поліцейського офісу.

Виклад основного матеріалу. В умовах інтеграційних процесів в Україні та ЄС поліцейська співпраця набуває особливого значення, що зумовлює не тільки необхідність об'єднання зусиль держав і підвищення ефективності використання наявних можливостей міжнародної поліцейської співпраці, а й прийняття на національному та міжнародному рівнях скоординованих заходів щодо вдосконалення правового регулювання.

Рішення про створення в межах ЄС спеціалізованої поліцейської служби – Європейського поліцейського офісу (Європол) (European police office – Europol) передбачено статтею К. 1 Маастрихтського договору про Європейський Союз. Європейське поліцейське відомство створювалося для обміну оперативною інформацією правоохоронними органами держав-членів ЄС (далі – держав-членів) у сфері протидії злочинам наднаціонального рівня, надання допомоги в оперативній, технічній і аналітичній сферах діяльності.

У 1995 р. прийнято Конвенцію про заснування Європейського поліцейського офісу (Конвенція про Європол). У 1998 р. держави-членам ЄС ратифікували Конвенцію, яка набула чинності 1 жовтня 1998 [1].

У цей час Європол координує діяльність поліцейських служб держав-членів, держав, які не входять до ЄС, взаємодіють з міжнародними організаціями та установами, зокрема з Інтерполом.

На початковому етапі в сферу діяльності Європейського поліцейського офісу входили: боротьба з транскордонною організованою злочинністю, враховуючи протидію незаконному обігу наркотиків, ядерних і радіоактивних матеріалів; викраденого автотранспорту та боротьба з незаконною міграцією. Пізніше компетенція була поширена на боротьбу з тероризмом, торгівлею людьми, підробкою грошових знаків і платіжних засобів, вимаганням, шахрайством, расизмом, зі злочинами в сфері високих технологій, з поширенням дитячої порнографії в мережі Інтернет, зі злочинами проти особи та фінансовими злочинами, якщо їх вчиняють організовані злочинні групи.

Конвенція про заснування Європейського поліцейського офісу була основним нормативним документом, який регламентує його діяльність. Така правова конструкція, коли документом, що заснував поліцейське відомство Європейського Союзу, визначивши функції та обсяг його компетенції, була обумовлена тим, що в момент прийняття рішення про створення Європолу ЄС не мав компетенції прийняття нормативно-правових актів у кримінально-правовій сфері.

Внесення змін і доповнень до Конвенції про Європол здійснювалося за допомогою підписання окремих міжнародних угод (договорів і додаткових протоколів до них), які потребували підписання та ратифікації державами-членами. Тривалі терміни ратифікації міжнародних угод не сприяли підвищенню оперативності й ефективності діяльності Європолу.

Амстердамський (1997 р.) і Ніщський (2001 р.) договори надали Раді ЄС законодавчі повноваження в кримінально-правовій сфері. Усе це зумовило прийняття Радою Європейського Союзу Рішення “Про створення Європейського поліцейського офісу (Європолу) Агентства Європейського Союзу з новими повноваженнями [2].

Подальша реорганізація Європолу відбулась на підставі положень ст. 64 Рішення Ради Європейського Союзу від 06.04.2009 “Про створення Європейського поліцейського офісу (Європолу)” (далі – Рішення). Новий нормативно-правовий акт, чинний з 01.01.2010 р., повністю інтегрував структуру в організаційно-правовий механізм ЄС, визначивши нові повноваження, компетенції, завдання, функції та джерела фінансування за рахунок загального бюджету ЄС.

Ст. 3 Рішення нормативно визначила поняття “компетентні органи Європолу”. До них зараховані утворені в державах-членах органи і установи, законодавчо наділені повноваженнями в сфері профілактики та протидії злочинності.

Спрощено процедуру внесення змін до Рішення про створення Європолу, що дає змогу за необхідності оперативно, з урахуванням зміни криміногенної обстановки, вносити корективи, але водночас підвищено роль Європейського парламенту в контролі за діяльністю Європейського поліцейського офісу. Європарламент отримав право заслуховувати звіти керівництва Європолу, брати участь у затвердженні бюджету та звіту про його виконання, а також отримувати інформацію з різних питань діяльності, зокрема щодо укладення угод між Європолом і третіми країнами.

Європейському поліцейському відомству відведено особливе місце в організаційному механізмі Європейського Союзу, що зумовлено основною функцією – організацією міждержавної співпраці в сфері протидії злочинності та реалізацією кримінальної політики ЄС. У зв'язку з наявністю самостійної власної правосуб'єктності (зокрема міжнародної) правовий статус Європолу фактично прирівняний до статусу міжнародної організації. Водночас наявність нормативно-правового регулювання актами Європейського Союзу та підзвітність Євросоюзу дають змогу зарахувати його до органів ЄС, які формуються на основі міждержавних угод.

Діяльність Європолу щодо забезпечення розкриття та розслідування злочинів, скоєних на території держав-членів, є засобом організації єдиної кримінальної політики Євросоюзу, що дає змогу реалізовувати спільні стандарти в сфері боротьби зі злочинністю.

Метою діяльності Європейського поліцейського офісу є підтримка та підвищення ефективності роботи компетентних органів держав-членів і їхньої взаємодії в сфері боротьби з тероризмом, протидії торгівлі наркотиками й іншими формами міжнародної злочинності (торгівлею радіоактивними речовинами, контрабандою, злочинами, пов'язаними з автотранспортними засобами).

Рішення Ради ЄС про створення Європолу закріпило найважливіші принципи, що покладено в основу компетенції Європейського поліцейського офісу. Це принципи захисту персональних даних і розмежування повноважень з національними органами держав-членів ЄС.

До компетенції Європейського поліцейського офісу зараховують злочини, вчинені у складі організованої злочинної групи або злочинної організації, за умови, що вони можуть зашкодити інтересам двох або більше держав-членів, коли запобігання або припинення злочину, а також проведення розслідування неможливо здійснити силами однієї держави.

Європол забезпечує обмін інформацією між державами-членами, збір, узагальнення і аналіз інформації про злочини і осіб, які їх вчинили, забезпечує автоматизований збір і облік відповідної інформації.

До компетенції Європолу належать повноваження:

- щодо вдосконалення експертних знань під час провадження розслідувань, здійснюваних компетентними органами держав-членів і надання відповідних рекомендацій;
- надання оперативної інформації для формування необхідних умов для ефективного та раціонального використання сил і засобів національного рівня і рівня ЄС під час оперативно-

розшукової діяльності та надання допомоги, яку можна представити в консультативному, методичному й іншому вираженні за напрямами:

- кадрова підготовка та перепідготовка працівників, зокрема у взаємодії з Європейським поліцейським коледжем;
- матеріально-технічне забезпечення поліцейських органів держав-членів;
- розроблення рекомендацій щодо зниження рівня злочинності;
- розкриття та передача специфічних поліцейських методів, які застосовуються у сфері профілактики злочинів та їх розслідуванні.

Компетентні органи держав-членів зобов'язані вжити заходи щодо дотримання мінімальних стандартів захисту інформації відповідно до вимог Конвенції Ради Європи про захист фізичних осіб під час автоматизованого оброблення персональних даних і положення рекомендації R (87)15 від 17.09.1987 р. Ради міністрів Ради Європи “Про використання персональних даних поліцією” [3].

Принцип захисту персональних даних є найважливішим принципом діяльності Європолу. Персональні дані, що містяться в інформаційних системах або базах даних, які формуються в офісі в аналітичних цілях і інша інформація можуть передати або використати компетентні органи держав-членів тільки в цілях профілактики злочинності та протидії злочинам, що належать до компетенції Європолу. Використання інформації в інших цілях або не компетентними органами може бути можливим тільки за умови узгодження з державою, що сформувала та передала дані. Європейське поліцейське відомство зобов'язане фіксувати запити про надання та передачу такої інформації. Загальною умовою передачі інформації є підтвердження приймаючою стороною використання відомостей тільки в заявлених цілях. Передача інформації обмеженого поширення, зокрема таємної, можлива тільки за умови наявності між Європолем і одержувачем угоди про захист секретних даних. Одночасно на Європейське поліцейське відомство покладається відповідальність за дотримання правил надання даних з власних інформаційних систем і баз даних.

Інформація в базах даних Європейського поліцейського офісу зберігається стільки, скільки це необхідно для виконання завдань. Водночас Рішенням встановлено трирічну періодичність перевірки посадовими особами доцільності зберігання інформації.

Відповідно до Рішення громадянин має право звернутися до Національної контрольної інстанції із запитом щодо перевірки обґрунтованості відомостей і правомірності їх передачі Європейським поліцейським офісом і перевірки факту використання інформації державою ЄС. Таке право надається згідно з положеннями національного законодавства держави-члена про Національну контрольну інстанцію.

Європейським поліцейським офісом утворено контрольний підрозділ – Об'єднану спостережну комісію, основним завданням якої є виявлення порушень прав людини під час оброблення, зберігання та використання персональних даних і контроль допустимості передачі відомостей.

Європол спільно з державами-членами гарантує захист інформації, що підлягає засекречуванню. Для цього Рада керуючих Європолу розробила Положення про збереження таємниці, яке затвердила Рада ЄС.

Європейське поліцейське відомство покликане забезпечити безпеку та правопорядок на території ЄС за допомогою обміну оперативною та стратегічною інформацією між поліцейськими службами держав-членів. Стратегічною метою у межах виконання завдань Європейського поліцейського офісу є розвиток як:

- головного центру з технічної підтримки правоохоронних заходів;
- центру зі збору оперативної інформації;
- центру правоохоронної діяльності;
- організації, що має позитивну репутацію, сформовану на основі ефективної діяльності, оперативних можливостей, ефективних систем управління.

Необхідність функціонування Європейського поліцейського офісу як головного центру ЄС з технічної підтримки правоохоронних заходів зумовлена тим, що оперативні служби Європолу ефективно вирішують багато важливих питань.

Взаємодія МВС України з Європолем визначена Законом України від 05.10.2010 р. № 2576-VI “Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про стратегічне

співробітництво". З метою виконання положень Угоди про асоціацію України і ЄС у сфері реалізації спільної політики протидії злочинності наказом МВС України від 16.03.2015 № 271 затверджено Положення про Робочий апарат Укрбюро Інтерполу, де конкретизовано взаємодію з Європолем [4; 5].

Стратегічними завданнями взаємодії у цей час є:

- забезпечення передачі єдиного комплексу послуг з оперативної підтримки діяльності правоохоронних органів;

- поліпшення координації оперативних дій національних правоохоронних органів в Європейському Союзі.

Розвиток Європолу як центрального відомства Європейського Союзу зі збору оперативної інформації викликано важливістю визначення пріоритетів для дослідження питань обміну інформацією між державами-членами ЄС у сфері боротьби зі злочинністю, недоліків у цій діяльності та необхідністю її вдосконалення. Унікальні можливості Європейського поліцейського офісу з управління такою інформацією роблять реальним подальший розвиток інформаційної бази, здатної сприяти ефективному оперативному реагуванню на ключові загрози безпеці. Зазначене потребує створення єдиного інформаційного простору в Україні, який би охопив усі правоохоронні структури.

Формування і розвиток єдиного інформаційного простору України і відповідних державних інформаційних систем повинно здійснюватися на міжгалузевому і міжрегіональному рівнях, із застосуванням комплексного, системного підходу до вирішення правових, організаційних і технічних питань. Впровадження нових технологій і вдосконалення інформаційного законодавства має спиратися не тільки на потреби оптимізації внутрішньої діяльності окремого органу державної влади, а й на підвищення ефективності міжвідомчої взаємодії та надання державних послуг. Необхідна співпраця в інформаційній сфері з іншими державами та міжнародними організаціями, що уможливить інтеграцію з європейським інформаційним простором, зокрема у сфері боротьби зі злочинністю [6, с. 53].

Удосконалення обміну оперативною інформацією необхідно для розроблення засад Європейського Союзу щодо боротьби з міжнародними тероризмом. Це потребує розроблення нових методик протидії та розслідування злочинів і узагальнення позитивного досвіду.

У п. 4 ст. 5 Рішення зазначено, що одним зі завдань Європейського поліцейського офісу є надання допомоги державам-членам у сферах підготовки кадрів, технічної підтримки, наукових досліджень профілактики правопорушень, впровадженні технічних і судових методів і аналізів, здійснення слідчого провадження.

Європол підтримує діяльність поліцейських органів держав-членів і країн, з якими має угоди про співпрацю, за допомогою:

- сприяння обміну інформацією;

- збору, зіставлення і аналізу інформації про злочини на території ЄС;

- передачі компетентним відомствам країн Євросоюзу, інформації про взаємозв'язок між різними злочинами;

- надання допомоги слідчим органам держав-членів шляхом передачі їм інформації через національні підрозділи з взаємодії з Європолем;

- розвитку комп'ютерних систем (інформаційних, аналітичних, які індексують) необхідних для боротьби зі злочинністю;

- безпосередньої участі в об'єднаних слідчих групах;

- спрямування запитів до компетентних органів відповідних держав-членів про проведення розслідування конкретних злочинів;

- надання аналітичної та технічної допомоги під час проведення операцій, координації використання ресурсів для боротьби з міжнародною злочинністю;

- підготовки щорічних стратегічних доповідей і аналізу злочинності на основі інформації, наданої державами-членами, третіми країнами та міжнародними організаціями-партнерами;

- ведення тимчасових баз даних з різної тематики (наприклад, щодо дитячої порнографії);

- інформаційної підтримки розслідувань, що їх проводять держави-члени.

Європол надає допомогу країнам Європейського Союзу в забезпеченні публічного порядку під час проведення масових видовищних заходів.

Структура Європейського поліцейського офісу встановлена положеннями глави VI Рішення Ради Європейського Союзу про створення Європолу. Основним органом є Адміністративна рада, компетенція якої регламентована Рішенням Ради Євросоюзу.

В Адміністративну раду (далі – Рада) входять по одному представнику від держави-члена та бюджетної комісії ЄС, які обирають голову і віце-голову Ради. Періодичність засідань Ради – один раз у півріччя. Рішення приймаються Радою, як правило, кваліфікованою більшістю учасників – дві третини членів. Компетенція Ради обмежена. До компетенції Адміністративної ради Європолу зараховано участь у розробленні та прийнятті рішень Радою Європейського Союзу в сфері організації та діяльності Європолу.

Вищими посадовими особами Європейського поліцейського офісу є директор Європолу, три його заступники, які наділені виконавчо-розпорядчими повноваженнями. Директор Європолу керується в своїй діяльності нормативно-правовими актами Євросоюзу і є посадовою особою Європейського Союзу.

На директора Європейського поліцейського офісу покладено комплекс обов'язків, за реалізацію яких він несе персональну відповідальність. Серед них доцільно виділити:

- виконання завдань, покладених на Європол, і вирішення питань поточного управління;
- підготовку проектів рішень Адміністративної ради, їх виконання, реагування на запити Адміністративної ради;
- надання сприяння голові Адміністративної ради при підготовці засідань;
- розроблення проектів кошторису доходів і витрат Європолу, а також штатного розкладу відомства та програми його роботи;
- виконання бюджету Європейського поліцейського офісу;
- інформування Адміністративної ради про реалізацію Європолом пріоритетних завдань, визначених Радою Євросоюзу та про підсумки зовнішніх зв'язків Європолу;
- організацію ефективної процедури моніторингу діяльності Європолу з наданням звіту Адміністративній раді;
- виконання інших завдань.

Директор Європейського поліцейського офісу є представником відомства, несе відповідальність за виконання покладених на нього обов'язків перед Адміністративною радою Європолу.

У цей час в організаційну структуру Європейського поліцейського офісу входять 19 відділів, які координують обмін запитами адміністративного департаменту і правоохоронних органів держав-членів.

Для успішної діяльності Європол повинен працювати над посиленням заходів вдосконалення наданої інформації, з перевірки, контролю, аналізу та регулювання комерційної діяльності, поліпшення управління кадровими та фінансовими ресурсами, формуванням позитивного зовнішнього іміджу.

Велике значення в забезпеченні поліцейської співпраці держав-членів надається навчанню працівників правоохоронних органів Євросоюзу організаційно-правовому механізму взаємодії в питаннях інформаційного обміну, спільної діяльності щодо розкриття та розслідування злочинів. Основна роль у цьому належить Європейському поліцейському коледжу.

Рішення Ради Європейського Союзу 2005/681/ЖНА встановило основні цілі та завдання Європейського поліцейського коледжу (CEPOL):

- організація та проведення навчання для старших офіцерів поліції з метою розширення їхніх знань про національні поліцейські системи держав-членів, транскордонну взаємодію поліції всередині Європейського Союзу, функціонування та роль міжнародних інститутів у протидії злочинності, зокрема Євросоюзу (Європолу, Євроюсту та інших);
- сприяння в підготовці навчальних програм для працівників поліції в державах-членах з питань транскордонної співпраці між поліцейськими органами;
- розроблення навчальних програм і забезпечення підготовки керівних працівників поліції в державах-кандидатах на вступ до ЄС.

Під час виконання завдань Європейський поліцейський коледж взаємодіє з органами Європейського Союзу, до компетенції яких входять питання забезпечення правопорядку, організація навчання в державах Євросоюзу, а також державах-кандидатах на вступ до ЄС.

Керівним органом Європейського поліцейського коледжу виступає Рада керуючих, що складається з делегацій держав, що входять в Євросоюз. Кожна делегація має один голос. Головою Ради керуючих Європейського поліцейського коледжу є представник держави, яка головує в Раді Європейського Союзу. До Ради керуючих входять без права голосу представники Європейської Комісії Європолу.

Рада керуючих розробляє навчальні плани, програми, навчальні посібники. До її компетенції належить прийняття проекту бюджету Європейського поліцейського коледжу.

Функціонування CEPOL, створеного з метою підготовки працівників поліцейських органів держав-членів, орієнтоване на сприяння розвитку співпраці національних поліцейських відомств через організацію навчання та підвищення кваліфікації, проведення досліджень, впровадження нових технологій, передової практики, реалізації програм навчання старших офіцерів поліції та наукових проектів у сфері поліцейської співпраці. Європейський поліцейський коледж взаємодіє з органами Європейського Союзу, до компетенції яких входять питання забезпечення правопорядку, з відповідними навчальними закладами в державах Євросоюзу, а також країнах-кандидатах на вступ до ЄС.

У звіті Європолу щодо організованої злочинності за 2014 р. (Organised Crime Threat Assessment – OCTA, Terrorism Situation and Trend Report – TE-SAT) зазначено, що окремі види злочинів і організована злочинність стають усе динамічнішим і складнішим феноменом, залишаючись значною загрозою для безпеки та процвітання ЄС. Процеси, що відбуваються в суспільстві та бізнесі, зумовлені глобалізацією, сприяють появі нових змін у злочинній діяльності. Злочинці “використовують законодавчі лазівки, щоб генерувати незаконний прибуток при низькому рівні ризику” [7].

Європейська комісія в доповіді “Стратегії ЄС щодо внутрішньої безпеки в дії: п’ять кроків до більш безпечної Європи” (2010 р.) визначила ключові виклики, підходи та керівні принципи для вирішення питань безпеки в ЄС і запропонувала низку заходів, спрямованих на вдосконалення діяльності Європолу та CEPOL з метою усунення ризиків, особливо щодо актів тероризму, які становлять найбільшу загрозу для безпеки [8].

Як зазначає О. Шостко, для успішної боротьби зі злочинністю необхідно ефективно підтримувати співпрацю правоохоронних органів держав-членів, зокрема займатися питаннями забезпечення обміну інформацією між ними, підготовкою та підвищенням кваліфікації працівників поліції, впровадженням нової системи підготовки працівників правоохоронних органів [9, с. 369].

Європейська комісія розглянула різні варіанти, враховуючи посилення і впорядкування CEPOL як окремої служби та повне або часткове злиття функцій CEPOL і Європолу, прийшла до висновку створення нової служби Європолу. Поєднання співпраці в сфері боротьби зі злочинністю з навчанням і тренуваннями працівників правоохоронних органів у CEPOL має посилити зв’язки та створити ефект синергії між цими двома напрямками поліцейської співпраці. Безпосередні контакти в процес навчання між поліцейськими та викладачами допоможуть визначити необхідні додаткові напрями в навчанні. Усе це дасть змогу підвищити практичну спрямованість навчання і, як наслідок, ефективність поліцейської співпраці. Вивільнені за рахунок виключення дублювання управлінських функцій фінансові ресурси можуть бути спрямовані на закупівлю сучасних технічних засобів для забезпечення інформаційного обміну та розширення програм навчання, вдосконалення навчального процесу і збільшення кількості слухачів.

Висновки. Сучасні виклики, які виходять від сепаратизму, транскордонної і організованої злочинності обумовлюють необхідність реформування національної правоохоронної системи та МВС України. Одним з напрямів реформування є посилення співпраці європейськими структурами. Правовий механізм поліцейської співпраці України з Європейським Союзом, основою якого є делегування на наддержавний рівень окремих нормативно визначених повноважень МВС України в сфері боротьби зі злочинністю, є обмеженим, однак на рівні Європолу нормативно не закріпленим. Такий підхід, враховуючи досвід діяльності Європолу, довів свою виправданість, оскільки орієнтований на дотримання інтересів усіх держав-членів ЄС і країн-кандидатів до вступу в ЄС. Завдяки тісній взаємодії правоохоронних органів України з Європейським поліцейським офісом на основі Угоди про стратегічну співпрацю здійснюється ефективна діяльність щодо виявлення, припинення, попередження злочинів. Це потребує постійного розвитку нормативно-правової бази на рівні законодавства та відомчого регулювання. Для досягнення максимальної

ефективності в боротьбі з сепаратизмом необхідна відповідна координація дій і зусиль у межах Європейського поліцейського офісу.

1. Конвенція, основана на статті к. 3 Договору Європейського Союзу про заснування Європейської поліцейської установи (Конвенції Європолу). – Режим доступу: http://cyberpeace.org.ua/files/konvencija_evropol.pdf (дата звернення 15.08.2016 р.) 2. *Décision du Conseil du 6 avril 2009 portant création de l'Office européen de police (Europol)*. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=celex%3A32009D0371> (дата звернення 16.08.2016 р.) 3. Рекомендація № R(87)15 Комітету Міністрів державам-членам, що регулює використання персональних даних у секторі поліції (Схвалено Комітетом Міністрів 17 вересня 1987 на 410-й зустрічі заступників Міністрів). – Режим доступу: http://cyberpeace.org.ua/files/rekomendacia_kn_radi_evropi_sodo_vikoristanna_personal_nih_danij_sektori_policii.pdf (дата звернення 16.08.2016 р.) 4. Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про стратегічне співробітництво: Закон України від 05.10.2010 № 2576-VI // Відомості Верховної Ради. – 2011. – № 6. – Ст.48. 5. Наказ МВС України від 16.03.2015 № 271 “Про затвердження Положення про Робочий апарат Укрбюро Інтерполу”. – Режим доступу: http://interpol.np.gov.ua/?page_id=1061 (дата звернення 17.08.2016 р.) 6. Єсімов С.С. Формування єдиного інформаційного простору в діяльності державних органів України / С. С. Єсімов // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Юридичні науки : збірник наукових праць. – 2015. – № 813. – С. 48–53. 7. *Europol's EU Serious and organized crime threat assessment 2014 (SOCTA 2014)*. Режим доступу: <https://www.europol.europa.eu/content/eu-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta> (дата звернення 18.08.2016 р.) 8. *Communication from the Commission to the European Parliament and the Council of 22 November 2010 – The EU Internal Security Strategy in Action: Five steps towards a more secure Europe [COM(2010) 673 final – Not published in the Official Journal]*. 9. Шостко О. Ю. Міжнародне та регіональне співробітництво у сфері протидії організованій злочинності / О. Ю. Шостко. Порівняльно-аналітичне право. Наук.-практ. журнал. – 2015. – № 4 – С. 366–370.

REFERENCES

1. *Konventsija, osnovana na statii k.3 Dogovoru Evropeys'kogo Soyuzu pro zasnuvannya Evropeys'koi politseys'koi ustanovi (Konventsii Evropolu)*. [Convention based on Article K. 3 Treaty European Union establishing the European police agency (Europol Convention)] Available at: http://cyberpeace.org.ua/files/konvencija_evropol.pdf 2. *Décision du Conseil du 6 avril 2009 portant création de l'Office européen de police (Europol)*. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=celex%3A32009D0371>. 3. *Rekomendatsiya № R(87)15 Komitetu Ministriv derzhavam-chlenam, shcho reguluyue vikoristannya personal'nikh danikh u sektori politsii (Skhvaleno Komitetom Ministriv 17 veresnya 1987 na 410-y zustrichi zastupnikov Ministriv)*. [Recommendation № R (87) 15 of the Committee of Ministers to Member States regulating the use of personal data in the police sector (adopted by the Committee of Ministers of 17 September 1987 on the 410 th meeting of Deputy Minister)]. Available at: http://cyberpeace.org.ua/files/rekomendacia_kn_radi_evropi_sodo_vikoristanna_personal_nih_danij_sektori_policii.pdf 4. *Pro ratifikatsiyu Ugodi mizh Ukraïnoyu ta Evropeys'kim politseys'kim ofisom pro strategichne spivrobitnitstvo: Zakon Ukraïni vid 05.10.2010 № 2576-VI* [On ratification of Agreement between Ukraine and the European Police Office on strategic cooperation: Law of Ukraine of 05.10.2010 number 2576-VI]. *Vidomosti Verkhovnoi Radi Vol. № 6, 2011, p. 48*. 5. *Nakaz MVS Ukraïni vid 16.03.2015 № 271 “Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Robochiy aparat Ukrbyuro Interpolu”*. [Order of the Ministry of Ukraine of 16.03.2015 number 271 “On Approval of the Ukrainian Interpol Bureau Working Unit“]. Available at: 6. *Єсімов С.С. Formuvannya edinogo informatsiyного простору v diyal'nosti derzhavnikh organiv Ukraïni* [Formation of common information space of the state of Ukraine]. *Visnik Natsional'nogo universitetu “L'viv's'ka politekhnika”*. Seriya: Yuridichni nauki : zbirnik naukovikh prats' 2015. Vol. № 813. – pp. 48–53. 7. *Europol's EU Serious and organized crime threat assessment 2014 (SOCTA 2014)*. Available at: <https://www.europol.europa.eu/content/eu-serious-and-organized-crime-threat-assessment-socta> 8. *Communication from the Commission to the European Parliament and the Council of 22 November 2010 – The EU Internal Security Strategy in Action: Five steps towards a more secure Europe [COM(2010) 673 final – Not published in the Official Journal]*. 9. *Shostko O. Yu. Mizhнародne ta regional'ne spivrobitnitstvo u sferi protidii organizovaniy zlochinnosti* [International and regional cooperation in combating organized crime]. *Porivnyal'no-analitichne pravo. Nauk.-prakt. zhurnal*. 2015 Vol. № 4. – Pp. 366–370.